

Protokoll nr 7 fört vid sammanträde med SKKF:s Etiska råd för begravningsverksamheten, den 11 november 2024.

Plats: SKKF:s kansli, Sveavägen 116 i Stockholm

Närvarande ledamöter: Knut Weibull, ordförande
Lars Sandman
Esbjörn Hagberg
Örjan Wallin
Jan Olov Andersson

Dessutom närvarade: Dennis Jansson, sekreterare

Mötets öppnande § 1

Ordförande hälsade alla välkomna till dagens möte.

Val av justerare § 2

Att jämte ordföranden justera dagens protokoll valdes Lars Sandman.

Dagens frågor § 3

***Ska anhöriga få bestämma dag och tid för gravsättning i minneslund?
Hur ska vi som förvaltning agera då en byrå eller anhörig "beställer" gravsättning i minneslund direkt efter begravningsceremoni med urna, hur mycket ska vi tillmötesgå?***

Rådet anser att om man valt ett anonymt gravsätt så kan inte de anhöriga bestämma när gravsättningen ska ske.

***De före detta gravrättsinnehavarna motsatte sig att fler gravsattes i gravplatsen.
Är detta fortfarande giltigt?
Alla gravrättsinnehavarna är nu avlidna och gravrätten är sedan 2018-01-01 åter i huvudmannens vård då två anhöriga till gravplatsen återlämnade gravrätten. Nu kommer ett barnbarn till de gravsatta och önskar återupplåta gravrätten som den var, till sig för att sedan kunna gravsättas här senare.
Frågan här är hur långt de förra innehavarnas motsättning håller sig. De borde i min tanke inte kunna besluta över vår gravrätt när den åter kommer i vår ägo, men om den återupplåtes i samma skick (ej lägger en ny gravrätt ovanpå den gamla), startar då deras motsättning igen?***

Kyrkogårdsförvaltningen är inte skyldig att följa tidigare gravrättshavares önskemål när det gäller en grav som återlämnats. Om ett barnbarn vill att graven ska nyupplåtas finns inget hinder för det.

Ska begreppet särskilda gravplatser tas bort? Borde vi inte ha gravkvarter som är till för alla?

Rådet anser att svenska begravningsplatser ska vara till för alla. Det finns skäl att överväga att framöver använda begreppet "begravningsplatser" i stället för "kyrkogårdar". Det är viktigt att beakta att Sverige är ett mångkulturellt samhälle även i detta sammanhang.

Är det etiskt att ha en bild på ett dödfött spädbarn på en gravsten?

Frågan hänskjuts till nästa möte.

Är det etiskt korrekt att slänga saker som de anhöriga lämnat på kistan efter begravningsakten? Sådant som kan påverka anläggningen negativt och även i vissa fall kan vara en arbetsmiljörisk.

Det förekommer kläder, dukar, filter, godis, snusdosor, cigaretter och annat som inte passar vid insättning för kremation. Det har varit en diskussion gällande om vi ska skicka med t.ex. en ulltröja som ligger på kistlocket. Är materialet av nylon eller fleece så åker det absolut inte med då det är för farligt och avger giftiga gaser. Vi avgör ju såklart själva vad vi låter följa med kistan vid kremation.

Ska vi ska vara konsekventa och inte låta något följa med på kistlocket förutom fotografier och teckningar, är detta etiskt korrekt eller tänker jag fel? Fotografier och teckningar får gärna följa med.

Rådet konstaterar att detta i första hand är en arbetsmiljöfråga och att ansvariga därmed får avgöra vad som kan följa med kistan vid kremation. Det är viktigt ur etisk synvinkel är att de anhöriga har full information om handhavandet och därmed får ta ställning till om de vill ha tillbaka det som lämnats på kistan.

4. Nästa möte

Nästa möte med SKKF:s Etiska råd äger rum onsdagen den 5 mars kl. 12:00 år 2025 på Sveavägen 116 i Stockholm.

Justeras

Knut Weibull

Lars Sandman

Vid protokollet

Dennis Jansson